

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год 6-йї пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Кого Бог карати має...

Почату нашими послами акцію спільного порозуміння і мирного полагожденя пекучих потреб руского народу в Галичині прийняли свого часу польські політики з очевидним вдоволенем і вказували на неї як на найпевнішу дорогу, по котрій можна дійти до справедливого заспокоєня реальных жадань з рускої сторони. За те зі сторони сконсолідованих руских опозиційних партий посипали ся громи протестів і обуреня. З'єдинена фаланга сконсолідованих, хотий на дуже крихких підставах, з'уміла своїм криком і ненавистним, тенденційним представлюванем тої акції підбурити против неї опінію руского загалу. Але здискредитувати єї не потрапили, бо она сама боронилася своїми справедливими і патріотичними принципами. Здобувала для себе чим раз більший круг прихильників і лучила їх надія в собі, в ідеї загальної справедливости для народів Австрії та братерстві славянських племен. Чим раз більше відтягала загал від союзу з москвофілами, виказуючи ясно, що добра нам не надіяються від негаторів рускої ідеї.

Послідні часи застою політичного життя в Австрії були дуже некорисні для переведеня наших намірів. Центральне правительство було заняте німецько-чеськими колотнечами, а притім єго провід змінювався так часто, що не в силі було приступити до виконаня запованих вже ухвал галицького сойму, до сповненя признаних а наглих потреб руского населеня. Ми мусіли ждати і накликувати руский загал до терпеливости, відтягати єго від зневіри. Було се не легкою задачею для нас, бо противники наші визискували сю обставину для безпощадної агітації против цілого нашого напружаму.

Нарешті надійшов час, де надії на-

шого сторонництва повинні змінити ся в доконані факти. Нова сесія ради державної повинна пригадати правительству, що в Австрії є Русини з потребами культурного народу. У статі «До руских послів» ми зазначили недвозначно наше становище, а заразом завізували наших представителів в раді державній не пропустити помимо сеї важної хвилі у нашій політиці. І дійсно з'їзд руских послів, який відбувся оноді в Станиславові, взяв під увагу ті обставини нашого теперішнього політичного положеня і видав комунікат, в котрім між стрічками можна вичитати зазначене ультиматум до правительства і теперішньої парламентарної більшости.

Та на диво, нашу статю «До руских послів» прийняла польська праса з нетаємною неохотою, а навіть та сама польська праса, що свого часу ті самі жадани, які висказані у тій статі, підпирала підчас розирав в соймі і славословила більшість соймову, що в почутю справедливости народної віддала на них свої голоси. Не вже почутє сили, яка лежить в польско-чеській парламентарній більшости, заслїпило так польских політиків, що вже не бачать того, що перше виділи, скривило у них міру тої справедливости, яку ще недавно голосили?

Так само і парламентарна більшість, здаєсь, позабула на сей стяг, який була видвинула для злученя сторонництв правниці. Справедливість народна стала для неї пустою фразою без дійсного змісту, фразою, котру хотять тільки вихиснувати для власних користей без взаїмних зобовязань. Полудневї Славяни виступили перші против такого користоловного поступованя. Жалоби, які представителі полудневих Славян вивели перед парламентарною комісією, не відносять ся лише до послїдних кривдячих обсяд і заряджень в урядах, але виступають против цілої самолюбної засади сильніших народів супротив слабших.

Сей настрої, який більшість правниці

своїм поступованем викликала між кляубами славянсько-християньского союзу, не дасть ся заворожити голословними успокоюванями та приреченями, він домагаєсь тепер доказів, жадає реального діла. Попри теоретичну справедливість, хотять бачити ще фактичну щирість у поступованю міродайних партий. Лише така парламентарна більшість може мати будучність в Австрії, що відповість тим вимогам. Є се ідеал, — але він мусить здійснитись, коли в Австрії має наступити спокій і вдоволенє. Теперішня більшість має до того всякі кваліфікації і ми щиро желаємо єї, щоб змогла сповнити сю велику місію. Але коли не з'уміє удержатись на тім становищу, коли дасть ся заслїпити часовими успіхами і користями, та стане ігнорувати потреби союзників, сама себе положить до гробу.

А польській прасі, що не хоче видіти такої евентуальности, відповімо словами німецької пословиці: «Hochmuth kommt vor dem Fall!» Звичайно *beati possidentes* не хотять узнавати потреб тих, що їх доля не обдарила рівним добром. Але справедливість є все таки по стороні утиснених, чи покривджених. Бута і нетерпимість — се небезпечні прояви у верховодів, бо «кого Бог карати має, сему розум відбирає».

Рада державна.

(Перше засіданє).

На гмаху парламенту повіває чорна хоругов і під знаком жалоби зібралася рада державна. Всі послы явили ся в чорних уборах і перше засіданє було присвяченє виключно жалобній манифестації.

На лавах міністрів явили ся всі члени кабінету. Гр. Тур забрав слово:

Єго Цїс. Милість поручив мені по мисли обовязуючого закона впровадити на початку сесії президента з титулу віку. На се стано-

того не помогло ся. Само за себе діло показувало краще всяких свідків.

Пішли судді кудись. Швидко знов повернули ся і найстарший виголосив, що дїда засуджено не мало, не богацько, на п'ятнадцять років до каторги аж у Сибір. Що-ж дїд, почувши таке? А нічого. Вельми спокійно вислухав те, ще й подякував суддям. Низенько уклонив ся їм і:

— Спасибі вам, паночки мої любі! Хай Господь вам і вашим діточкам всего доброго дає. Велике спасибі за те, що мінї старому, лихом ввесь вік мученому, недолею бітому й ще трохи недобитому, аж п'ятнадцять років ще надбавили віку. Присудили п'ятнадцять літ ще жити. Не сподїваєсь, повештавшись по тюрмах, так довго, а тепер треба. Виходить не все від Господа, але й від вас панів богацько у всьому належить. Не було-б такого випадку, то й вмер би, не знаючи цього, а тепер бач трохи повчив ся, порозумійшав мало-мало. Спасибі! Правду кажуть: «нема злого без доброго» і ще «вік живи, вік вчись й дурнем вмереш». Ще раз спасибі!

Потім обернув ся він до людей, до свідків і слухачів і всім низенько, аж до землі вклонив ся, та:

— Простїть, люди добрі, коли кого може й без волі, а може й по волі, скривдив не то

дїлом, але й словом! Простїть, не парікайте, не згадуйте лихом грїшного від тяжко грїховного родителя, народженого чоловіка. Ще раз простїть й пращайте. На цїм свїті прощайте! Не побачимо ся ніколи. Потерплю за свої й за батькові грїхи. Скільки мога терплячи нести му кару, яку Господь посилає. Така вже доля моя. Так Бо... — та й не доказав старий.

Не викрїпив. Як розіллєть ся, як заплаче, як захикав й заридав, мов мала дитина. Всіх сколотив своїм таким прощанем. Самий останній, запеклий і той навіть насупив ся. Паві-ж деякі й всі Писарівці без сорому і собі облили ся слезами. Зворушив ся мабуть і старший суддя, бо звелїв мерції принести води і напоїти дїда. Як же-ж той мало-мало втихомирив ся, то обернув ся він до нього!

— Старик! Тепер тобі все однаково. Присуд зроблений й так тому й бути, бо кривий він. Анї пересудити, анї послабшати, анї побільшати його вже не можна ніяк. Скажи-ж ти нам хоч тепер, признай ся: адже-ж ти зарізав чоловіка?

— Ох, пане, — знов твердо відказав дїд, — знов признай ся! В чому признавати ся? Не я й тепер й тоді і по всяк час до віку казати му, не я. Нема в тому на моїй душечці грїха анї на краплину-ж. Не винен і не свідомий

За батькову вину.

Святочне дідове оповіданє.

Написав Олександр Катренко.

(Конець.)

Після того вже аж до кінця всего суду, як у рот води набрав. Сидить, похнюпив голову і наче й не чує і не бачить того всего, що навколо нього і про нього робить ся. Питають його а він і не чує. Вже й кричали на нього і штовхали його, щоб вставав, коли там треба. Нічого не бере, хоч убий його. Підведе голову, махне рукою і тільки й всего і знов похнюпить ся і знов не вважає ані на кого. Нарешті таки добив ся свого. Бачуть, що не вдіють нічого-сїнького з ним; якийсь упертий дідуган з нього. Думкою, то вилаяли мабуть його ще й дурним, та й покинули. І не зачіпали більш. Натомієць накинули ся на свідків. Нумо допитувати їх. Що-ж? Всі з наших тільки що славили дїда у оди́н голос. Розказали все: і який з нього був і гарний і сердешний і милосердний, добродійний та прихильний до всіх, особливо-ж до убогих. Але все те даремно й нічого дідови від

виско покликаний задля свого віку др. Цуркан.

О. Цуркан заняв почетне місце президента палати і отворив засідане такою промовою:

Серед заяв найбільшої жалоби, яка огорнула цілу державу, зібрала ся рада державна, а першим єї завданням буде, дати відповідний вираз тій жалобі. Висока Палата певно згодить ся на мою гадку, що торжественна маніфестація нашої жалоби, незмінної любови, вірности і привязаня до монарха повинна вийти з уст вибраного довірєм палати президента, а ухвалить єї вже уконституована палата.

Після того приступила палата до уконституованя, а нововибрані послали положили між тим посольське приречене. З галицьких послів склали єго пос. др. Гладішовский і Стаїньский.

З переведеної скрутинї виїшов наново президентом палати др. Фукс. Правиця прийняла єго вибір голосними оплесками. З 425 послів взяло участь в голосованю 324, а з тих 119 віддало порожні картки. На д-ра Фукса упало 205 голосів. Нововибраний президент подякував коротко за наділену честь і зараз приступив до вибору віцепрезидентів. Першим віцепрезидентом, вибраним 164 голосами, став радник краевого суду, Словінець др. Фериячич, другим 151 голосами, краєвий маршалок Буковини, Волох др. Лупул.

Тепер промовив др. Фукс:

Висока Палато! (Всі послы підносять ся з місць). Ще ніколи не припало на мене завдане таке тяжке і болісне, як се, котре мушу сновити як вибраний вами президент, іменно завдане дати почин в тій високій палаті жалобній маніфестації з причини смерти нашої достойної монархині і цїсареві.

Мої Панове! Представителі народів Австрії з півночі і полудня, зі сходу і заходу зібрали ся нині разом тут, щоби в торжественний спосіб дати вираз своєму глибокому болю з причини смерти нашої цїсареві, котру передчасно через неказане злочинство забрали нам зпосеред нас.

Тяжкий і жостокій удар судьби діткнув нашого володаря і цїсаря, як не менше єго вірні і преданні народи, а нас всіх від коронової голови аж до послїднього бідака огорнув в найглубшу жалобу. Нема слів, аби дати відповідний вираз з одної сторони нашій відразі з причини гидкого діла, з другої сторони нашому співчуттю і жалеві.

В помершій тратить не тільки наш цїсар вірну, преданну товаришку життя, але також і народи Австрії повну любови матір, котрої мисли і стремління були посвячені найвищим ідеалам, котрої життя було неперерваним ланцом добродійств, жєнщини, котра була сама матерію, що досвідчила неодного тяжкого болю, а обтирала незчисленні слези иньшим.

Та не лише глибокий жаль за бл. памяти усопшою наповняє наші серця, але і щире, сердечне співчутє для нашого монарха і цїсаря, котрий хотів вже тільки тяжких досвідів судьби мусів перенести, також і єго нову страту прийняв з гідною подиву силою душі. З глибокого жалю за помершою цїсаревію і

з сердечного співчуття, яке маємо для нашого славного і улюбленого цїсаря, підносить ся горяче бажанє усіх народів Австрії: Боже, дай сили нашому цїсареві, щоби переніс сей тяжкий удар з довірєм в Бога, з цілою глибокою вірою і підданєм Божїї волі!

Зложім в душі на домовині бл. пам. помершої безсмертній вінець і вплетім в него дві дороговітні цвїтки: мир народів Австрії і любов до нашого достойного пана і цїсаря. (Голосні оплески.) На знак вашого співчуття, ви піднесли ся, мої панове, з місць. Звольте, панове, прийняти також внесенє, щоби єго маніфестацію співчуття влучити до стенографічного протоколу і уповажнити президію палати, щоби єго маніфестацію жалю і співчуття уредложила нашому цїсареві (голосні оплески і заяви згоди).

Опісля замкнено засіданє; слїдуюче назначене на четвер.

Вісти політичні.

Всі головніші клуби ради державної відбули перед єї отворенєм свої засіданя, а вислїди з них, як здаєсь, вказують на можливість успокоєня ситуації в теперішній сесії. Більшість німецької обструкції висказує ся за парламентарним трактованєм угодових предложень. Виконуючий комітет німецької обструкції урядїще не постановив такої рішучої ухвали, але хоче перед тим провїрити погляди поодиноких клубів, що належать до обструкції. Отже єго союз соціально-демократичних послів заявив ся против дотеперішної тактики обструкції. Причина лежить в тім, що така обструкція могла би допомогти гр. Тунови удержати ся при кермі правительства та спровадити на населєнє ще більшї тягари. Сего побоюють ся соціал-демократи і ухвалили зєстановити на разї обструкційну тактику а старати ся на парламентарній дорозї відкинути угодові предложєня. Коли-б однак перешкоджено полагодженє угоди на парламентарній дорозї, соціал-демократичні послы будуть старати ся спонукати раду державну до виразної заяви так що-до kwestії угоди, як і неконституційного поступованя правиці. О скілько иньші клуби лївиці приступлять до тої усїлвної обструкції, покаже ся небавом. Замітна також ухвала того клубу, щоби поставити в стан обжалованя цілий кабінет міністерский за заведе-нє віймкового стану в Галичині, а також поставити нагле внесенє за знесенєм §. 14 конституції, котрим правительство послугує ся, щоби обезсилити цілу конституцію.

Відповідь Італії на російський проект розброєня Європи переслав італійський міністер заграничних справ Каневаро через італійського амбасадора в Петербурзі. У відповіді зазначені великі труднощі, які стоять перед введенєм в діло згаданого проекту. Але заразом висказана надїя, що коли лише відділить ся всякі замотанї справи міжнародних інтересів від самої взнеслої ідеї, яка одушевила царя до проекту розброєня, то на тій підставі може прийти до порозуміння між державами. Італійське правитель-ство має надїю, що програма конференцій, яку

має виготовити російський уряд заграничних справ, вийде така, якої бажало італійське правительство. Оно приймає радо запрошенє до конференцій і готове доложити всяких старань, щоби довести до здійсненя наміреного діла. Також і міжнародне бюро мира, котре відбуло збори в Турині, виразило бажанє, щоби всі держави згодили ся на царський проект розброєня. Нарешті і в угорскім соїмі порушено єго справу через інтерпеляцію до президента міністрів Банфіого, а він подав виясненє, що так австрійське міністерство заграничних справ, як і угорське правительство прийняли з найбільшою симпатією проект царя. Австрія не тільки возьме участь в конференціях, але вже і повідомила російське правительство, що буде єго в тім напрямі підпирати після можности і усувати всякі труднощі. Єго відповідь прийняла палата гучними оплесками до відомости.

В справі Драйфусівського процесу наступив вже зворот, як доносять телеграми. На депизию ради міністрів вплинули богато ревелаяції Естергазого, котрий утік до Англії і звідтам дав поясненя в тайній справі засуду Драйфуса. Після тих ревелаяцій Естергазого виходить, що паріканя німецького аташе Шварцковена, котрі обвиняли тяжко Драйфуса, не дотикали єго але якогось Дольфуса, німецького шпіона, з котрим зносив ся Шварцковен. Се імя перекручено і укуто з того оружє против Драйфуса. Ревізия процесу є вже постановлєним фактом, а єї вислїд може коштувати богато світлих і почетних екзистенцій теперішних достойників францускої армії.

Новинки.

— В справі участі руских капітул в похоронї бл. п. цїсареві Елисавети ми уповажнені з сторони компетентної подані вісти в ч. 202 з 10 (22) вересня с. р. часописи «Галичанин» дотично участі представителів єпархії перемискої і львівської як також цілої галицької провінції в похоронї Єї ц. і к. В. цїсареві Елисавети в костелі Капуцинів яко з правдою цілком незгідні рішучо заперечити, а іменно неправдою є, мовби духовенство латинське не пустило Преосв. єпископа перемиского і Всєсв. митрата Вілецького до костела Капуцинів, противно, оба ті достойники брали участь в похоронї за найохотнішою згодою дотичних найвищих духовних і свїтських сфер. Що-до служби Божої і панахиди в костелі Капуцинів, не могло бути і бесїди. За душу бл. п. незабутої цїсареві Елисавети відправлено 2 сьпіванї служби Божї в церкві св. Варвари, а то в днях 17. і 19. вересня, на котрі то богослужєня вірні парохії відєньської були запрошені і дійсно численно зібрали ся.

Заявляємо тут також, що бл. п. Кард. Сильвестер Сембратович всегда права св. Церкви і нашого обряда не тільки як найвише сам цїнив, але і від всіх вимагав для тихже як найбільше узнаня і пошанованя. Люди доброї волї визнавали те, визнають і визнавати будуть, а ціла дїяльність Покійного становить свїтлу картину в історії св. нашої катол. Церкви і нашого народа.

— Видїл Тов. «Руслан» доносить: Загальні збори річні товариства Руслан, що опікує ся бідними учениками рускої гімназії у Львові, від-

в тому. Знов кажу, за батьків грїх спокутую. От що! І не нарікаю ані на кого, навіть і на вас, що мене на велику кару засудили. Ви не сами по собі так вдїяли. Все від Бога. Не попустив би він святий, то, мовляв, ні єдиний волос з голови моєї не впаде би, не то що. Еге, покїрливо і навіть з радієтю приймаю хрест мій і до віку так його нести му. Спокутую, кажу, батьків грїх і йому за те так може хоч і не все, але богацько простить ся і мінї дещо залїчить ся. Оттак!

Вислухав той суддя й замислив ся. Довгенько так мовчав, а потім знов:

— Так ти кажеш, що невинен. За батька твого грїх приймаєш. В чім же твій батько був провинив ся і який же його грїх?

— Тяжкий, паве, грїх, вельми тяжкий! Але ось що: однаково йду на смерть. Далеко й надовго засилаєте. Не вернути ся мінї старому відтіля у рідну країну. Швидко, чи не швидко, а там десь зложити доведеть ся свою бідну головоньку. Ото-ж, коли воля ваша, оттут приваюдно, як на духу, зложу я вам всім свою передсмертну сповідь. Нехай висповідую ся вже на родині, а не на чужині. Слухайте-ж!

— Кажі, кажі! — згодив ся старший суддя.

І всі-ж: і свідки й слухачі ті, навіть судді, як стали, як стояли, лагодячись відходити, так і спинили ся і зістали ся стояти. Ні один ніхто не сів, аж поки не скінчив дїд свою довгу, сумну сповідь, котру і я оце вам з його там тоді слів оновів. Еге, розказав він отє все, що й ви зараз від мене чули — це й закінчив словами з святаго Письма оттак:

— Не дармо Господь сказав, а святи записали його ті слова, але мало звертають люди на них свою увагу. Я-ж всяку мить їх памятаю і памятаю. «Не на вас, то на дітях ваших покараю вас!» Ото-ж то й є! Еге! Прикладом перед вами я сам собою.

Через кілька місяців після того суду прийшли до нас два якісь панки. Розкопали вони там, де означив дїд каміноюю, і знайшли кістки. Ввірили ся в правді дідови. Але правду казав той, що не можна того засуду вже пересудити. Не вернув ся наш Микола Опанасович

й після того. Далеко він десь тимчасом геть по Сибіру вже чимчикував.

Оттакє колись скоїлось на Роменському шляхові! Закінчив своє оповіданє дїдусь й перерегада додав: — Не забувайте і ви всі і дітям і онукам переказуйте ті слова, що Микола Опанасович по всяк час памятав і грїх батьків через них прийняв: «Не на вас, то на дітях ваших покараю вас!» Памятайте-ж і не робіть нічого такого нікому, за що-б Господь мусів справдити ті свої слова на вас. Ото-ж тепер нагадаємо те й всім ворогам нашим. Нехай й вони добре, та й добре памятають цю кару Божу і знають, що рано чи пізно, а віддячить ся за все їм, чи дітям їхнім так, як вони і не сподівають ся навіть. Хай добре на носі у себе те вони зарубають! Поки-ж що, моїм ся Богови, та лягаймо спати, щоб раніш завтра встати. Завтра велике, найвелике Свято. Завтра день, в який Син Божий народив ся, на свїт прийшов, щоб людям добро робити і їх вєсому доброму навчати. Памятаймо й це. На добра-ніч всім!

будуть ся ві второк 4. жовтня б. р. о год. 10. перед полуднем в сали кл. VII. (на 2. поверсі) ц. к. академ. гімназії із звичайним денним порядком.

— **3 Снятинського пишуть нам:** Дякувати Богу, мандат посольський до Ради державної з V. курії: Коломия-Надвірна-Косів вже заповнений для вельми заслуженого маршалка нашого повіту, бо як ми чули недавно з достовірного жерела в Снятині, пан Мойса був семи днями в тій цілі в Станиславові і получив архієрейське благословенє. Врадовані таким ходом так важної справи, бажаєм пану маршалкови з нашої сторони і щасливого вибору і многа лїта за справді великі заслуги для нашого повіту та найпаче за те дякуємо, кому належить, що маючи ясну директиву, яко сьвященники в часі недалекого вибору посла, не будемо в таких прикрих колїзіях, як в часі послїдного вибору посла до ради державної, коли то ми хоч з прикрасною titulo obedientiae — як запевняли приїжджаючи з Станиславова сьвященники — мусїли голосувати против о. крилошанина Гробельського.

Поміцаємо гірку іронїю нашого дописувателя на сей новий політичний подвиг «твердого» архієрея, бо хотїя не хоче ся вірити, щоби руский архієрей мішав ся в такий спосіб у виборчу агїтацію, задля поважного жерела, з якого ся вість походить, мусим прийняти єї за правду.

— **Видїл товариства «Руска Бурса в Тернополи»** скликає надзвичайні загальні збори, котрі відбудуть ся в четвер днї 29. н. ст. вересня, в двацять лїтню річницю основаня. О годїні 10. рано відправить ся в церкві мїської поминальне Богослуженє за упокоївших ся членів товариства. О год. 2. по полудни в комнатах рускої бурси збори з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних зборів; 2) справозданє комісії контрольної; 3) зміна статуту; 4) вибір нового видїлу; 5) внесенє сленів. Позаяк до ухвали зміни статутів потрібна є присутність що найменше $\frac{2}{3}$ членів, дїлятого просить ся о численну участь. Тернопіль, днї 23. вересня 1898. *Видїл.*

— **Економічне віче** відбуде ся днї 29 с. м. о 12-їй годїні в Калуші в сали «Народного Дому» в справі «Підгірської Спїлки» для торгівлі безрогами і рогатою худобою. — Віче в Делятині, заповіджене на 25-го с. м., заборонило надвірянське староство.

— **«Народний Дім» в Самборі.** Просять нас о поміщенє такої відоззи: З кінцем грудня сего року кінчить ся речинець збираня складок дозволений рескриптом Високого Намістництва на Народний Дім в Самборі. З огляду на се проємо ВП. Добр., котрі зволили прийняти в розпродаж блокї на будову сего дому, щоби зволили прислати на руки Вєч. о. М. Ортинського в Самборі зібрані гроші з розпродажи блокїв. З кінцем року Видїл Товариства Просьвіти, котрий займає ся сею справою, провїрить рахунки і здасть справозданє до прилюдної відомости. Від Видїлу Товариства Просьвіти в Самборі 16. вересня 1898. Т. Біленький, голова.

— **В справі подаваня о пенсії для вдів і сирїт сьвященничих** видасть намїстник в найближшїй часї норму що-до способу подаваня, взгляду алегатів потрібних до такого поданя, часу і місця, взгляду уряду внесенє подань. Обовязком проте Вєч. Настоятелїв деканатів, вплинути на деканальне духовенство, щоби як найскорше подало дати що-до вдів, особливо що-до сирїт по умерших сьвященниках свого деканату, хочоб ті вдови і сироти деінде находили ся. Ходить головнїю о вік сирїт. Тї викази належало би вислати до Зарядїв сьвященничих фондів, де они мають служити для евіденції і контролі тим, котрі сею справою займають ся.

— **Депутації урядників.** Під проводом радника двору ґр. Лося явили ся в недїлю численні депутатї урядників державних, професорів університету і шкїл середних у намїстника ґр. Пініньського з просьбою, щоби зложив у стїп Цїсаря в імені цілого урядничого стану подяку за санкцію закона о регуляції плат, а також щоби сам прийняв подяку за ревне попіране справи в часї, коли був послом в державній радї. На промови провідників депутатї відповів намїстник, що приймає подяку і зложить єї, де належить. Намїстник підїс вкінці, що чувство вдячності належить ся також тим членам давнїшого кабінету, котрі головнїю причинили ся до регуляції плат і до введеня єї під дискусію та ухвалу парламенту, а тими мужами суть — тодішний президент міністрів ґр. Баденї і міністер скарбу др. Біленький.

Того-ж днї по полудни ходила депутация урядників львівського магістрату до президента міста д-ра Малаховського і предложила петицію в справі приспїшеня регуляції плат магістратських урядників. Президент міста заявив, що він дуже рад, аби то справедливе домаганє як найскорше сповнило ся і буде о то старати ся усїляно.

— **Рада мїска а намїстник.** Ще минулого тиждня на засїданю львівської ради мїської за-

чала одногосно ухвала, виражаюча гадку, що заведений в 33 повітах західної Галичини виїмковий стан повинен вже бути знесений, бо всюда панує взірцевий супокїй, а горожани міста Львова, маючи різнородні інтереси з мешканцями околиць, в котрих запроваджено виїмковий стан, терплять материяльно і морально. Уповажнено президента міста Львова д-ра Малаховського, щоби о сїй ухвалї короткою дорогою повідомив намїстника ґр. Пініньського. Рівночасно підписали радні петицію до ради державної від мешканців Львова о знесенє виїмкового стану в Галичині. Повідомлений о тїй ухвалї намїстник видав до президента міста рескрипт, котрим з огляду на се, що ся ухвала так під взглядом форми як і змісту виходить поза правний обсяг діланя ради, як не менше поза управленє, яке з титулу загальних прав горожанських, імено права петиціонованя і заявлуваня своєї опїнії, може мїській радї прислугувати, — відповідно до обовязку намїстника, означеного §. 108 статута міста Львова, за казав виконанє тої ухвали. Проти сего закау прислугує рекурс до міністерства справ внутрїшних і рада мїска з сего права скористає.

— **Зїзд педагогів.** На днїях 25. і 26. с. м. відбув ся у Львові XXXII. зїзд польского товариства педагогичного. В недїлю по торжественних богослуженях в лат. катедрї і волоскій церкві зібрало ся в полудне в ратушевїй сали понад 300 участників. Явили ся також намїстник, краєвий маршалок, вірменський єпископ і иньші. Повитанє імено міста виголосив президент др. Малаховський, а відповів єму предїдатель зборів інспектор Токарський. По відєслїваню кантати хором з галерїї, почали ся наради тозарїства, нудні і монотонні. Енергїчнїші вибухи лучали ся в часї нарад тоді, коли виходили на верх справи особисті, коли ходило о переломанє оброча взаїмної адорации, або коли була мова о поліпшеню і забезпеченю бити учительства, котрим товариство не дуже занимало ся. Поручено отже з легка справу утвореня запомогового фонду для вдів і сирїт по народних учителях та справу доповняючої науки при женських школах видїлових, причім серед дискусїї виявлено між иньшим бажанє, щоби учениці доповняючих курсів учили ся робити краватки (!) для своїх будучих мужїв. Вечером того днїя відбув ся в мїській касинї спільний банкет, на котрїм взношено доволї весїляких тоастів. Трохи цікавїшими були наради слїдуючого днїя. Др. Кароль Фалькевич держав обширний реферат о доповняючїй науцї в школах низшого типу і закїнчив між иньшим жаданєм, внести до сойму петицію: 1) о рішучий заказ будованя шкїл без відповідних шкільних огородів, 2) о управильненє часу доповняючої науки і визначенє за єї удїлюванє відповідної винагороди, 3) завести відповідні виданництва для доповняючих курсів, 4) зібрати дати що-до заведеня курсів для анальфabetів в тих громадах, де нема шкїл, а де они стоять без науки, засновувати як найбільше число курсів. Внесенє референта прийнято і переказано головному зарядови до полагодженя. Прийнято також нагле внесенє п. Маєра, щоби удати ся до шкільної Ради краєвої з просьбою о безириволочну інтервенцію в справі увязненя в Станиславові війсковими властями учителя Василя Елїєва. З дальших ухвал зїзду заслугоють на увагу: внести до Сойму поновну петицію з жаданєм зрівнаня учительських плат з пенсиями державних урядників трєх найнижших клас ранґи, а тимчасом, закїм ся регуляція наступить, має шкільна рада краєва вєднати в Соймі сутєстатційний додаток в квотї 100 зр.; внести петицію до шкільної ради краєвої о признанє учителям однокласових шкїл додатку до платї за управительство в квотї 50 зр., управильям шкїл більшекласових в квотї 100 зр., а управильям шкїл 5 і 6-класових в квотї 200 зр.; домагати ся зниженя лїт служби учителїв з 40 на 35 лїт; віднести ся до одвітних властей з просьбою, щоби кожда школа без виїмки одержала належний їй морґ поля; домагати ся відвїшеня додатків за науку доповняючу, зрівнаня пенсій для вдів по учителях з пенсиями вдів по урядниках трєх найнижших ранґ, а також щоби учитель управильючий мїг самостійно орудувати павшалїями, призначеними на удержанє школи в чистотї. На місце уступившого добровільно голови товариства п. Станислава Щєпановського вибрано президента міста Львова д-ра Малаховського а єго заступником львівского інспектора п. Тому Токарского.

— **Справу цїзненя 12.000 зр.** з філіяльною касєю краєвого Видїлу, віддано оноді, на підставї ухвали Видїлу, державній прокуратурї до дальшого доходженя. Слїдство веде ся против п. Буйновского.

— **Бурштинські забурєня,** що наробили в своім часї такого галасу, дочекали ся на днїях судового епїлюгу. Нинї, ві второк, перед карним трибуналом в Бережанах розпочав ся під проводом радника Сїнгалевича процес против жидів: Вольфа і Момка Гльоцера і Берїша Шлєзінґера, обжалованих о тяжке побїте двох мазурекких робїтників і бурштинських мішан, котрі мєтячи ся на жидях, витовкли богато шиб, а

декотрих жидів побили. Розприва потриває 3 днї. Сьвідків покликано 60. Жидів боронять адвокати: др. Щєцель і др. Равїч, а прочих др. Андрїй Чайковский.

— **Справа Кешковського.** Коли «достойний дефрандант» сидить собі спокїйно в теплїй кутику, не напастований ніким, то злощасні наслідки єго мерзкого діла виривають від часу до часу на публичну арену. Перед краківским судом вєла ся минулого тиждня справа п. Теклі Міцевської, против Товариства взаїмного кредиту, о вїдачу депозиту в квотї 22.153 зр. Товариство не хотїло єго видати, твердячи, що гроші вже виплачено, на ділі-ж виплатив їм собі Кешковский, котрий вже передше, не маючи повновластї, відбїрав проценти і рядив депозитом, як єму подобало ся. Щоби дійти до своїх грошей, п. Міцевска заскаржила Товариство і процес виграла. Того самого днїя пополудни у нотаря Німчевского продано 49 удїлів б. спїлки нафтової «Поток». Номінальна їх вартість вносила 49.000, а ґр. Старженський купив їх за десяту часть, т. є. за 4.900 зр., бо цілі ті копальні okazaли ся блягою, обчисленою на легковірних.

— **Пригоди у Львові.** Один гімназияльний студент у Львові вийшов оноді вечером на Замокву гору на прохїд. Нараз обскочило єго кількох вилуцїгів і зачали окладати киями, а відтак стротили єго в спадистий діл, наслідком чого обшарпаного і подрапаного хлопця облила кров. Лише случайно найшли єго якісь прохожі і відставили до ратушкової стациї, де стверджено великий уплив крови і вєтрасене мозку. Хлопця напїв непритомного відставлено до шпиталу, де єго житю грозить велика небезпечність. — На улиці Клепарівській напало кількох драбів на Станислава Крижановского, котрий повертав з відпусту з Голоска, і пробили єму палицею, закїнченою острым гвоздем, плечї коло лївої лопатки і голову в околиці правого уха. Драби поутїкали, а Крижановского заосмотрїла ратушкова стация. — В наслідок цілковитого браку средств до житя постановив оноді 73-лїтний мурар Шимон Шев при ул. Замаретинівській відобрати собі житє. В тїй цілі пхнув себе двїчи пожем в груди. В цілком безнадїйнім стані відвєзла єго ратушкова стация до шпиталу.

— **Убийство.** Минулого місяця сповнено в Болехові страшне убийство на римарю Бернью. Не вислїдженїй доси злочинник, після опїнії лікарів, задав єму в часї сну смертельний удар сокирою в скрань. Бернью був безженним, числив около 40 лїт і був властителем реальности. — В тїм же мїстї пропїнаційний візник, їдучи скоро на залїзницю, переїхав на смерть 5-лїтню дївчину.

— **З воєнних образків.** Селяни з Тичина оповїдають, що в Блажові підчас маневрів засуджено одвого резервіста на так зв. «Аубіа-д-н», при чїм вояк помер на місці. Нещасний поплив жінку і пятеро дїтїй. Резервіст служив при 9 полку піхоти. Людність Тичина і Блажова обурена таким нелюдским катованєм вояків.

— **Фундація Нобеля.** В році 1896 помер в Штокгольмі шведский ученїй, др. Альфред Нобель, винахідник динаміту і записав цілий свій величезний маєток на фундацію, з котрої має ся роздїляти кожного року пять нагород по 200.000 корон людям, котрі в дотичним році принесуть найбільшу користь людскости. Доси фундація не могла увїйти в житє, бо свояки покїйного виступили з процесом против завіщаня і процес тривав два роки. Однако, як тепер з Штокгольму доносять, прийшло вже в тїй справі до згоди. Свояки одержать від інституцій, котрі мають після Нобельового завіщаня вєсти фундацію в житє, 1 мїліон і 800 тисяч корон, а за то обовязують ся відступити від процесу і не робити ніяких бїльше перепон. Цїлий маєток фундації вносить округло 30 мїліонів корон, а будуть ним заряджувати: шведска академія наук, що має признавати нагороди за працї з поля фізики і хемїї; — Каролїньский інститут в Штокгольмі (за працї фізіологїчнї і медїцинскї); академія в Штокгольмі (нагороди за працї літературнї) і комісія вибрана шведским соймом (стортінґом), котра буде признавати нагороди за заслуги в справі всесвітнього мира. Фундація увїде в житє мабуть на другий рік, по полагодженю деяких формальних справ, над котрими радить тепер комісія зложена з членів тих інституцій, що мають роздїляти нагороди.

— **Дрїбні вїсти.** Др. Антїн Марс, професор гінекологїї і положництва в Кракові, іменованїй професором тих самих предметів на львівским університетї. — Родина Бісмарка жертвувала 50.000 пак з листами, паперами і т. д. помершого для королївского музею, але німецке правительство подякувало за сей дар. — В копальнї вугля в Brownsville в північній Америцї екслюзівнїя засїпала 54 гірників. Видобуто 27 ранених і 8 трупів, котрих не можна розпізнати; прочих не відшукано.

Телеграми.

Відень, 27. вересня. Нині ведеться в «славянським християнсько-народнім Союзі» розправа над політичним становищем, яке мають заняті члени Союзу зглядом правди. Рішаюча ухвала западе мабуть завтра.

Відень, 27. вересня. Президія ради державної має намір предложена угодові поставити вже в п'ятницю на порядок денний засідання. В палаті панів має нині перевести ся вибір квотової депутації.

Прага, 27. вересня. Narodni Listy кажуть, що з заяви, яку міністер Єнджейович висказав

підчас онодішньої розправи над ситуацією в польським Колі, всі члени віднесли вражінє, що правительство гр. Туна, в наслідок послідних подій, зблизило ся значно до правди.

Париж, 26. вересня. Рада міністрів ухвалила одноголосно ревізію процесу Драйфуса. На зміну поглядів противників ревізії, до котрих належав і президент Фор, мали вплинути ревелаяції Естергазого.

Париж, 27. вересня. Вчора мала вже відійти телеграма з зарядженем привезти Драйфуса до Франції.

Льондон, 26. вересня. Daily Telegraph доносить з Каїра, що Кітшенер-банна стрінув ся

з французкою експедицією Маршанда і заявив ему, що має інструкцію оголосити сю територію яко належну до англійської держави. Супротив того Французи мусіли би опустити Фашоду. Однак Маршанд не послухав сего візваня, опираючись на тім, що не має жадного урядового повідомленя. Кітшенер казав вивісити англійську і єгипетську хоругви і л шив у Фашоді два баталіони англо-єгипетського війська під проводом ген. Яксона. Дипломатичні переговори для полагожденя сеї сценії підняли оба правительства, французке і англійске.

Розклад їзди поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп. і особ.	приходить о годині			посп. і особ.	відходить о годині		
1-50	6-45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави		6-00		до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7-30	„ Зимної води від $\frac{1}{5}$ до $\frac{11}{10}$ влучно		6-05		„ Іцкан (Бухарешту, Ясс, Галацу)	
	7-40	„ Янова		6-15		„ Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7-50	„ Тернополя і Бродів на дворєць Підзамче,		8-35		„ Кракова (Відня, Берліна)	
	7-55	„ Сокала і Рави рускої		8-50		„ Варшави	
	8-05	„ Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9-15		„ Сколього від $\frac{1}{7}$ до $\frac{21}{10}$ вл.	
	8-15	„ Тернополя і Бродів на дворєць головний,		9-25		„ Янова	
	9-05	„ Кракова від $\frac{10}{10}$ до $\frac{10}{10}$ влучно		9-35		„ Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10-35	„ Іцкан, Сучави		9-53		„ з дв. Підзамче	
	10-45	„ Ярослава, Любачева		9-55		„ Белзця, Рави рускої, Сокала	
	1-01	„ Янова		10-55		„ Іцкан, Солова, Бергомету, Сучави	
1-30	—	„ Кракова (Відня, Берліна, Вороплага)		12-05		„ Янова від $\frac{1}{2}$ до $\frac{10}{10}$ тільки в нед і сьв.	
	1-40	„ Сколього, Стрия (Гребенова в. $\frac{10}{7}$ до $\frac{21}{10}$)		2-15		„ Брухович від $\frac{1}{5}$ до $\frac{11}{10}$	
1-50	—	„ Іцкан (Бухарешту, Галацу, Ясс) Сучави		2-40		„ Іцкан (Ясс, Бухарешту)	
2-15	—	„ Підволочиск (Кієва, Одессі) на дв. Підз.		2-10		„ Кракова (Відня, Берліна)	
2-30	—	„ на дв. гол.		3-00		„ Стрия, Сколього тільки від $\frac{1}{5}$ до $\frac{20}{10}$	
	5-00	„ „ Козови, Бродів на дв. Підз.		3-11		„ Янова	
	5-25	„ „ на дв. гол.		3-16		„ Зимної води тільки від $\frac{1}{5}$ до $\frac{11}{10}$ вл.	
	5-40	„ Іцкан, Сучави		3-26		„ Брухович	
	5-55	„ Сокала, Белзця і Любачева		4-55		„ Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч				Ніч			
4-10	3-04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.		4-10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3-30	„ на дв. головний		5-20		„ Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6-10	„ Кракова (Відня)		6-20		„ Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{10}{10}$ тільки в нед і сьв.	
	7-57	„ Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{16}{10}$ і від $\frac{16}{10}$ до $\frac{20}{10}$ щодень		6-30		„ Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	8-12	„ від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{10}$ вл. тільки в нед і сьв.ята		6-40		„ Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	8-31	„ Брухович тільки від $\frac{1}{5}$ до $\frac{20}{10}$ і від $\frac{16}{10}$ до $\frac{11}{10}$		6-55		„ Тернополя з двірця головного	
		„ від $\frac{1}{7}$ до $\frac{15}{10}$ влучно		7-00		„ Лавочного (Мункача, Пешту)	
	8-53	„ Янова від $\frac{1}{6}$ до $\frac{10}{10}$ тільки в будні дни		7-10		„ Сокала, Рави рускої	
	9-10	„ Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		7-15		„ Тернополя з двірця Підзамче	
9-45	—	„ Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче		8-40		„ Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{20}{10}$ і $\frac{10}{10}$ до $\frac{20}{10}$ вл.	
9-45	—	„ Іцкан (Бухарешту, Ясс, Галацу, Сучави)				„ щодень, від $\frac{1}{6}$ до $\frac{20}{10}$ в нед і сьв.ята	
1-15	—	„ Підволочиск, Бродів на дв. головний		10-05		„ Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	10-30	„ Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава		11-00		„ Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	12-15	„ Сколього, Калуша, Борислава.		11-27		„ з дв. Підзамче	

ЗМІТКА: Гога нічєа числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнять ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. австр.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає
всякі
папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

Контора виміни і відділ депозитовий перевесені до льокало партерового в будинку банковім.

Дмитро Затурский
порукає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвортною почтою.
140 50—140

1000 туток цигаретових за 1 зр. порукає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ
у Львові, улица Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ
Емлії Соколовскої
у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх густо-206 вно і по приступних цінах. 38-104
НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах. Замісцеві панночки приймає на помешчанє.

Вийшла в рускім перекладі

„Іфігенія в Таврії“

класична драма Гетого в 5. діях.

Можна набути в о. Д. Йосифовича в Яричові, почта Іосо, за 33 кр. разом з пересилкою.

Половина чистого зиску призначена на будову церкви в Новім Санчі.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. Ординариятам всіх трєх єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневых.

»Дністеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Дністра« дуже умірковані, услівя обезпечєнь користні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. Поліси »Дністра« приймає Банк красвий при пожитках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через »Дністеръ« в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язвці.

Товариство взаїмного кредиту »Дністеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє пожитки за оплатою $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів третих осіб по $4\frac{1}{2}\%$. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в »Дністеръ«. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрєстностях і де нема близько агентів »Дністра«, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Прєосвіти«).